



MOTERŲ DIRVA

Birželis (June), 1948

No. 6

MŪŠIS
AIKRAŠTIS

A.L.R.K. Moterų Sąjungos
Organas

Moterų Sąjungos Centro Valdyba 1947-9

Ofiso adresas: 4559 So. Paulina St. Chicago 9, Ill.

Dvasios vadas—KUN. N. PAKALNIS, 259 No. 5th St., N. Y.

Pirmininkė—ALBINA DRIZA, 1238 Broadway Ave., Grand Rapids, Mich.

Vice pirmininkė—VERA GALNAITE, 717 W. 18th St. Chicago 16, Ill.

Raštininkė—ALBINA POŠKIENĖ, 4559 So. Paulina St. Chicago 9, Ill.

Centro Rašt. namu adresas: 6606 So. Washtenaw Ave., Chicago 29, Ill.

Izdininkė—ELENA STATKIENĖ, 4559 So. Paulina St. Chicago 9, Ill.

IZDO GLOBĖJOS

ELZBIETA PAURAZIENĖ, 17403 Quincy Ave., Detroit 21, Mich.

FRANCES BAČINSKAS, 39 Providence St. Worcester, Mass.

SEPTINTOJI CENTRO NARĖ

NELLIE MEŠKUNAS, 91 Congress Ave., Waterbury, Conn.

DAKTARAS-KVOTĖJAS

DR. S. BIEŽIS, 2201 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill.

DIREKTORĖS

Connecticut valst.—NELLIE MEŠKUNAS, 91 Congress Ave., Waterbury, Conn.

Illinois valst.—MARIONA ŠRIUTS, 6733 So. Campbell Ave., Chicago 29, Ill.

Massachusetts, Maine ir New Hampshire valst.—GENEVIEVE KANEB, 21 Commodore Rd., Worcester, Mass.

Michigan valst.—MARIJONA KASE, 16856 Littlefield, Detroit 27, Mich.

New York ir New Jersey valst.—STELLA STRAZDAS, 135 Liberty St., Linden, N. J.

Ohio valst.—ONA STEPEL, 1218 Castleton Rd., Cleveland Heights, Ohio.

Pennsylvania valst.—J. TAMANAUSKIENĖ, 218 Oak St. Minersville, Pa.

Maryland valst.—ALDONA MATUKAITĖ, 1427 W. Lexington St. Baltimore 28, Md.

ORGANO REDAKTORĖ

SOFIJA SAKALIENĖ, 2056 W. 23rd St., Chicago 8, Ill.

LITERATINĖ KOMISIJA

VERA GALNAITĖ, 717 W. 18th St. Chicago 16, Ill. ANTANINA WACKELL, 237 Millbury St., Worcester, Mass. MARIJONA JOKUBAITĖ, 175 Fillmore St., New Haven, Conn.

SKUNDŲ IR APELIACIJŲ KOMISIJA

M. DELIONIENĖ, 10 Shannon St. Worcester, Mass. M. PAUKŠTIENĖ, 4318 Maplewood St., Chicago 32, Ill. K. SRIUBIENĖ, 1627 So. 51 Ct., Cicero 50, Illinois.

ATSTOVĖS I FEDERACIJOS TARYBA

VERONIKA LIUTKIENĖ, 32 Arthur St., Worcester, Mass. ANTANINA BARVITZ, 2013 Canalport Ave., Chicago 16, Illinois.

LEGALIS PATARĖJAS

ADV. JOSEPH GRISH, 77 W. Washington St., Chicago, Ill.

"MOTERŲ DIRVA"

Lietuviai Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Moterų Sąjunga

PRENUMERATA:

Am. J. Valst metams	\$2.00
Pusmečiui	\$1.00
Vienas egz.	.15
Išsienyie metams	\$2.50
Pusmečiui	\$1.25

"MOTERŲ DIRVA"

2056 W. 23 St., Chicago 8, Illinois
Telephone FROntier 1754

WOMEN'S FIELD

Published monthly by ALRC Women's Alliance of America

SUBSCRIPTION RATES:

Yearly	\$2.00
Six Months	\$1.00
Single copy	.15
In foreign countries yearly	\$2.50
Six Months	\$1.25

WOMEN'S FIELD

2056 W. 23 St., Chicago 8, Illinois
Telephone FROntier 1754

Moterų Veiklos Dokumentavimas

(Laiškas iš Vokietijos)

Aš jau esu Amerikos lietuvių spaudoje kėlęs šiuos svarbius reikalus: 1) Surinkti mūsų išeivijos politinės kovos medžiagą ir ją išleisti atskira „Baltąja Knyga“ apie Lietuvos vadavimą. 2) Surinkti medžiagą apie tremtinių šelpėjus-karžygius ir ją išleisti albumu mūsų išeivijos socialiniam tarpusavio karžygiavimo garbei ir istorijai ir 3) Surinkti medžiagą ir išleisti atskirais veikalais lietuvių išeivijos veiklos istoriją, apimančią išeivijos kultūrinę, tautinę, politinę, socialinę akeiją. Šie visi darbai yra skubūs.

Šiomis eilutėmis noriu atkreipti ypatingą dėmesį į išeivijos lietuvių moterų didelius nuopelnus, į jų organizacijų, klubų, sambūrių, veiklą. Faktas paguodžia širdį, kad išeivės lietuvių nuo pat išeivijos pradžios turėjo savo veiklias organizacijas ir sambūrius ir išvystė didelę tautinę, kultūrinę ir labdarybinę akeiją ir netik Amerikoje, bet ir Kanadoje, Pietų Amerikoje, Anglijoje, kur telkėsi mūsų išeivija kad ir mažesniu mastu negu J.A.V. Ir dabar aukų ir tremtinių šelpimo darbas didėle dalimi krenta ant moterų širdžių ir pečių. Visa tai sudaro išeivių moterų nuopelnų grandinę, kurią reikia įamžinti. Tam reikalui aš siūlyčiau parašyti išeivių lietuvių moterų veiklos istoriją. Tatai būtų dėkingas darbas lietuvių istorikams, kurios moterų darbus galėtų aprašyti gal geriau, nei vyrai istorikai... Kiekviena ideologinė ir partinė moterų grupė galėtų išleisti savo veiklos istoriją nuo pat išeivijos pradžios. Galima ir viename veikale sutalpinti ir vyrų, ir moterų, ir visų srovių darbų-veiklos istoriją,

bet tai būtų didelis darbas. Siūlydamas leisti lietuvių išeivių istoriją srovėmis, aš temaanau, kad tai pagreitinėtų darbą. Būsimoje Lietuvoje išeivijos istorija turės būti dėstoma *visose mokyklose*, o tam darbui reikia turėti rimtą išeivijos istoriją, kad nereikėtų gaudyti žinių ir senų išeivijos laikraščių. Išeivijos veiklos istorija sudaro dalį visos Lietuvių Kultūros Istorijos ir ji negali dingti, nes išeivijos veikla yra didelis lobynas, kuriame moterų išeivių sąjūdis turi garbingą ir nuopelninę vietą.

Tokios veiklos istorijas turėtų išleisti ir vienuolynai—kazimierietės, marjonai, pranciškonai, jėzuitai ir kt., nes jų nuopelnai lietuvių yra milžiniški ir jie negali nubėgti su laiko srove į nežinią ir užmiršimą.

Ir moterų sąjūdy turime stačiai apaštališko ir karžygiško pasišventimo veikėjų. Moterų sambūriai jas turi atrinkti. Jų vieta garbės knygoje, kuri išliks ateičiai ir jaunuomenei. Tos moterys ir tie visi lietuviai, kurie su karžygišku pasišventimu ir apaštališku uolumu dirbo ir dirba lietuvių išlaikymui ir dar tremtinių šelpimui—gelbstint juos nuo bado mirties, prilygsta mūsų Nepriklausomybės sava-noriams, nors ir kitaip kovojant už tą pačią Lietuvą. Tos lietuvių ir tie visi išeivijos lietuviai, kurie su karžygišku ir apaštališku pasiaukojimu tūkstančiais svarų siunčia dovanas *nežino-miems* (negiminėms) tremtiniams, arba rankioja ir duoda dešimtimis affidavitų, prilygsta Lietuvos partizanams, nes jie gelbsti Lietuvą kitais keliais. Daug lietuvių išmirus Sibire, daug žūs Lietuvoje, o jei dar tremtiniai iš bado

sunyks, iš ko gi beprisikels Lietuva?! Bet lietuvių nebus nei Lietuvos. Tat kiekvieno lietuvių išgelbėjimas, yra išgelbėjimas ir tautos, kuri susideda iš pavienių lietuvių.

Nuo pat išeivijos pradžios ligi pat šiol moterų organizacijos dirba su karžygišku pasišventimu lietuvybei, o dabar ir tremtinių globai, su nežinomo kareivio uolumu. Toji graži nuopelnų istorija turi būti uždokumentuota ir išlaikyta Tėvynei, jos jaunuomenei, jos mokykloms ir visai lietuvių kultūros

istorijai! Tą uždokumentavimą reikia skubinti, nes senoji karta miršta nusi-nešdama didelį žinių lobyną, kuris niekada nebegrįš...

Kuklumą reikia padėti, nes savo išeivijos veiklos įamžinimas yra viešas mūsų tautos idealas! Į šį darbą reikia pažiūrėti rimtai, rimtai jį atlikti ir rimtais veikalais paskelbti, ir vengiant profanacijos ir diletantizmo! Tad į darbą, sesės užjūryje!

Dr. B. Ramanauskas

ŠEIMŲ GYVENIMAS TREMTYJE

Namai, moteris, šeima, tai neatskiriama sąvoka. Namai lieka šalti ir tušti be moters, kuri jiems teikia jaukumo, šviesos ir meilės. Moteris gi, atsiradusi be namų, yra vargšė, pasigailėjimo verta, būtybė. Ji neturi židinio, prie kurio ji gali suburti savo šeimą, kur ji galėtų ramiai dirbti savo artimųjų, savo tėvynės ir visos žmonijos labui. Ji blaškosi, ieško skeveldrų sugriautam namų židiniui atkurti, visur stengiasi bent menką iliuziją buvusių namų duoti savo šeimai. Bet mato, kad jos pastangos yra veltui, šalti vėjai, audros blaško jos šeimą, ima sau aukas ir prislėgta moteris šaukia pasauliui: "Grąžinkit man namus! Aš nebegaliu žiūrėti, kaip kasdien dažniau pas mus benamius slenka ligos, mirtis, moraliniai kentėjimai, beviltiškumas."

Šiandien milijonai yra šeimų išplėstų iš savųjų namų, savojo gimtojo krašto. Tarpe tų nelaimingųjų benamių esame ir mes mažos lietuvių tautos vaikai. Tos tautos, kuri tūkstančius metų ramiai gyveno Baltijos jūros pa-

krašty ir kuri didžiosios savo galybės laikais, kai jos valdžia siekė nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų, vedė kitų tautų globojimo, bet ne naikino, politiką. Šiandien toji maža ir seniausia visoje Europoje lietuvių tauta yra be pasigailėjimo naikinama, žudoma, jos vaikai išblaškyti po visą pasaulį ir nemažas jų skaičius yra atsidūręs Vokietijoje. Tad pažvelkime į jų gyvenimą iš arčiau.

Gyvybės Gelbėjimas

Dažnai yra kitiems nesuprantama, kad mes, palikę savo namus, turtą, artimuosius, tėvynę ieškome prieglaudos savo priešo žemėje. Kai prie mūsų tėvynės sienos antrą kartą (1944 m.) pradėjo artėti raudonoji armija, kiekvieno lietuvių sieloje kilo ne vien savo gyvybės gelbėjimo instinktas. Prieš akis atsistojo siaubingu vaizdu vienerių metų mūsų tautos išgyventa kančia bolševikų priespaudoje: NKVD žiaurūs tardymai, kankinimai, šnipinėjimas kiekviename žingsny, begėdiškas melas, klaida, kalėjimai su užkaltais

langais, tremimai, žudymai ir visos kitos baisybės, kurias tik bolševikas moka panaudoti. Mes jautėmės, kad mes nepajėgsime dar kartą iškentėti tų žiaurumų, ypač nepajėgsime pernešti kankinamų ir žudomų savo vaikų kančios ir kraujo. Pasirinkome geriau kentėti paniekinimą, badą ir net mirtį savo ir savo vaikų kely, nei išpirkinėti savo ir savo vaikų gyvybę brangia savo krašto, ar savo žmonių išdaviko kaina. Todėl visa tauta gyvena tik viena mintimi—toliau nuo bolševizmo, visa tauta matė tik vienintėlį savęs išsigelbėjimą vakaruose. Į vakarus tik du keliai: per Baltiją ar per Vokietiją. Jūros pėsčias neperbrisi, o Vokietija degantis laužas, bet mes bėgome geriau į ugnį žūti kartu su vaikais, negu atiduoti juos kankinti žiauriajam NKVD. Vokietijoje pernešėme visus karo sunkumus, griuvančiuose ir degančiuose namuose palaidojome ne tik paskutinius savo turto likučius, bet ir ne vieną mylimą asmenį. Čia kentėjome badą, paniekinimą ir kitas skriaudas. Karo audroms nutilus mus ištiko dvejopas likimas: vieni neišvengė žiaurais savo likimo ir pateko vistiek bolševikams, kiti vakarų sąjungininkų globoje laisviau atsikvėpėme. Kokį dvasios triumfą mes išgyvenome 1945 m. Balandžio pabaigoje! Mums vėl grąžinta gyvybė, žmogaus teisės, mes tada tikėjome, kad greit bus grąžinta mums ir mūsų žemė. Vėliau pradėjo grįžti tėvai, broliai, vaikai iš koncentracijos lagerių, kariuomenės, pradėjo šeimos susirasti savus kely pasimetusius, vyko lyg stebuklas—mirusieji mūsų apverktieji vėl prisikėlė. Tik, deja, ne visi. Todėl su džiaugsmu kartu maišėsi ir ašaros ir skausmas, bet visus guodė mintis, tai greitas grįžimas tėvynėn, greitas pasimatymas su likusiais senais tėvais, seserimis, bro-

liais ir kitais artimaisiais. Prieš akis mums stojo gyvas mūsų tėvynės atstatymo darbas. Po to praėjo jau treji metai, o mes vis dar Vokietijoje, vis dar svetimoje ir priešo žemėje. Mus vėl kas kartą labiau pradeda slėgti gyvenimo sunkumai ir neviltis. Mes vėl likome beteisiai, užmiršti žmonės.

Ašaros ir Skausmuose Paskendusios Stovyklos

Laimė dar tai šeimai, kuri yra čia visa kartu, visi kartu neša tą sunkią gyvenimo našą. Bet tremtinių eilėse matome ir daug vienišų moterų, su mažais vaikais. Jų vyrai yra bolševikų ar nacių aukos, ar liko tėvynės miškuose, kad atiduotų paskutinį kraujo lašą už tėvynę. Jos turi savo kūdikiams atstoti ir tėvą ir motiną, turi mažyčiams suteikti nors dalelę buvusios namų šilumos šaltam niuriam stovyklos kampely. O kiek yra dar nelaimingusių moterų, kurioms karo audros išplėšė vaikus, vyrus ir jos blaškosi vienišos prislėgtos, neradamos tikslo gyventi. Neseniai vienoje lietuvių tremtinių kolonijoje mirė jauna, energinga, aukštus mokslus baigusi moteris. Bėgant nuo raudonojo siaubo iš tėvynės su mažu sėneliu, ji buvo sužeista. Kada atsipeikėjo, ji pamatė, kad atsidūrė svetimame krašte ligoninėje pati viena. Sūnelis dingęs, surasti nepavyko. Ką ta moteris iškentėjo, supras kiekviena motina. Gailestinga mirtis užbaigė jos kančias. Bet dar daug kitų tokių kenčiančių moterų rasime mūsų tremtinių tarpe. Yra taip pat nemaža vyrų, šeimos tėvų, su mažais vaikais, kurių žmonos ir jų vaikų motinos ištremtos Sibiro taigose neša vergo jungą ar jau baigė savo dienas, ar kenčia NKVD persekiojimus savo tėvynėje. O tremtinių našlaičiai daugiau nei pasigailėjimo vertos būtybės. Juk jie ne-

teko visko, ką žmogus čia žemėje tik gali turėti.

Ir kas gali todėl mus suprasti, su kokių ilgesiu ir skausmu mes stovime čia už geležinės sienos. Bet, deja, ir toji geležinė uždanga negali paslėpti mums mūsų niekinamos, draskomos mūsų tėvynės, kankinamų žudomų mūsų tėvų, brolių ir artimųjų. Mes visa siela jaučiame jų kančias ir girdime pagalbos šauksmą kraujuose paskendusios savo tėvynės ir iš tolimo Altajaus ir Kazachstano tyrumų. Ir mes bejėgiai esame jiems ir sau kuo padėti.

Nėra Šeimos Židinio,

Jaukumo, Paslapčių

Mes čia taip tunome apleistose kareivinėse, lentiniuose barakuose, buvusiose arklydėse, garažuose, sugriautų pastatų rūsiuose ir griuvėsiuose. Ir vargsta šeimos paklodėm atitvertuose, tamsiuose drėgnuose kampuose. Šiaurės dviaukštės lovos, ant lentų siauri šiaudų šienikai padengti pilkomis antklodėmis. Tarp lovų iš lentų ar dėžių sukaltas stalas, pora kėdžių. Kampe dėžės ryšuliai—tai tremtinių butas, namas. Viena kambary gyvena šeimos su vaikais, viengungiai, vyrai, moterys, seni, jauni ir maži, sveiki ir negaluojuojantieji, rūkantieji ir nepakenčią dūmų. O kiek čia profesijų ir interesų įvairumo! Čia gyvena mokslo žmonės ir bemoksliai, linksmi, triukšmingi ir ramumą mėgstą žmonės. Taip šeima nebeturi savo židinio jaukumo, nebėra šeimos paslapčių, jos interesų, jos užkulisų, viskas čia yra bendra. O kenčia dėl to daugiausia moteris-motina, nes ji daugiausia turi visokių interesų, jai daugiausia tenka tunoti savo kampe. Praeina taip metai, antri, bet tremtinių šeimos likimas nekinta. Gal tik tiek, kad iš vieno patalpų stauga, kai kieno įsakymu, ji permetama į

kitas. Ji turi skubom žiemos metu vilkti vaikučius, menką savo mantą, kad vėl atsidurtų dar šaltesniuose barakuose, dar niuresnėse kareivinėse. Vaikučiai paaugo išbalę, sulyšę. Tuberkuliozė nuolatinis mūsų svečias. Tai nieko nuostabaus. Bendroji salė, kurioje gyvena kelios šeimos su vaikais, gyvena ir malonus senelis, kuris nuolat po truputį kosi. Vaikučiai nejaučia, kad su įkvėpuojamu oru jie traukia ir TBC bacilas į savo gležnus plaučius. Tiesa, yra stovyklų, kur šeimos turi atskirus mažus kambariukus, bet visos stovyklos gyvenimas vistiek bendras. Bendros valgyklos, bendri koridoriai, bendros išvietės, etc. Vaikutis, gyvenęs stovykloje, kiekviename žingsnyje pasmerktas susitikti su TBC bacilom, nes iš kelių šimtų ar tūkstančių stovyklos gyventojų prie geriausios sanitarinės priežiūros neįmanoma laiku susekti, izoliuoti kiekvieną džiovininką, kuris gal jau buvo išgijęs, bet sunkiom sąlygom esant, staiga pradėjo išskirti tūkstančius mikrobus. Todėl 70-80% vaikučių yra apkrėsti džiova, o yra stovyklų, kur 9% vaikų serga aktyvia džiovos forma.

Rūpestis Vaikais Pribaigia Motinos Jėgas

Tremtinė šeima atiduoda savo vaikučiams paskutinį geresnį kąsni, parduoda rūbus, kad nupirktų vaikams obuolį ar porą gramų riebalų. Bet štai jau ir nebeturi ko parduoti, o mato, kad blogos gyvenamos patalpos ir maisto stoka pribaigia jų vaikučius. Ką gali tėvai toliau daryti? Maisto normos mažinamos nuolat. O pradžioje (1945) buvo laikas, kad maisto konservų dėžutėmis buvo duodama net su pertekliumi. Tėvai juto, kad gali ateiti blogesni laikai ir patys mažiau valgydami stengėsi geresnį kąsni sutau-

pyti vaikams. Bet tas buvo draudžiama daryti, nes mes esame beteisiai žmonės ir turime valgyti tiek kąsnių, kiek nustatyta. Buvo dažnai daromos kratos mūsų stovyklose ir rastos sutaupos atimamos. Ir prieita prie to, kad maisto dėžutė duodama tik atdara, kad, neduok Dieve, motina jos nepalaikytų ilgesniui laikui vaikams. Greitai maistas sumažinamas iki minimumo. Ir slenka į tremtinių šeimą bado šmėkla. Nėra tai visiškas badas, bet tas amžinas nedavalgymas ir rūpestis ką šiandieną duosiu vaikams, pribaigia tremtinės motinos jėgas. Nuolatinis tam tikrų medžiagų trūkumas privedė prie įvairiausių ligų, kaip TBC, avitaminozės, hypotonia, dantų netekimas ir t.t.

Tose sąlygose tremtinys vaikutis, kad ilgi metai tremty nežūtų veltui, lanko mokyklą. Mažas ir jaunas tremtinys skuba iš ryto į šaltą, tamsų baraką, kur turi užrašų mokyklą. Klasė žema, tamsi. Suolų ir stalų tinkamumą mokinio ūgiui nėra nei kó kalbėti, bet dažnai mokinyš neturi nei kur atsisėsti, nes senas suolas išsiskėtė, sulūžo. Bet niekam nesvarbu, kad to gležno tremtinio kūnelis taip pat linksta, krypta. Grįžęs po pamokų mokiniukas bėga į bendrą valgyklą, kur eilėje stovi ir jo tėvas, motina, grįžę iš darbo laukia pietų. Čia valgis pagamintas iš mažų rezervų tūkstančiui viename katile. Žinoma, motina iš tų pačių produktų galėtų geriau pagaminti, pagal savo šeimos skonį, bet tas yra draudžiama. Ji negali turėti net elektros plytelės kambary elektros taupymo sumetimais, o tuo tarpu "atgailaujanti" tauta elektra šildo savo butus ir turi deg. dūjas.

Palaižęs kiek pietų, sėda mokinyš ruošti savo pamokas, bet už atklodinės sienos kažkas smarkiai kalbasi, trukdo. Nurimus vieniems kaimynams,

pradeda kiti ir taip vaikas neapsikenęs eina laukan. Bet čia pat jis mato, kaip jo vyresnioji sesuo abiturientė ausis užsiėmusi atkakliai sprendžia pailgų uždavinį. Ir taip vargsta stovykloje žmonės seni, suaugę, jauni ir maži.

Stovykla — Pagalbos

Šaukiantis Laivas

Kai kam atrodo, kad tremtiniai neturi darbo, dykinėja, nes butas menkas, valgį gatavą gauna, tai ką gi jie turi dirbti daugiau? O mes galime pasakyti, kad mes darbo turime labai daug, daugiau nei mūsų jėgos išneša. Mes dirbame ne tiek kiek mes esame IRO įpareigoti, bet šimtą kartų daugiau. Pav. moterys turinčios mažus vaikus nuo darbo yra atleidžiamos, bet jos imasi pačios dar siuvimo, mezgimo ar bendroje virtuvėje atlyginamo darbo norėdamos padidinti maisto kalorijų skaičių savo šeimai. Joms tada dienos darbo valandų niekaip neužtenka ir jos aukoja savo poilsį, savo sveikatą. Taip pat iki pervargimo vargsta mūsų moterys dirbančios protinį savo profesijos darbą: gydytojos, gailestingos seserys, mokytojos, menininkės ir kt. Jos tą darbą myli, jos ruošėsi jam, jos dirbo tą darbą savo tėvynėje, jos nori ir toliau dirbti, tobulinti savo ir nori padėti savo tautiečiams čia tremtyje ir būti naudingos vėl savo kraštui, jei likimas leistų grįžti Lietuvon. Bet jos turi taip pat savo šeimą, kasdienius darbus ir rūpesčius ir neturi kas jas pavaduotų. Be to, visi vyrai ir moterys esame susirūpinę svetimų kalbų mokymusi ir naujų specialybių įsigijimu. Todėl kiekvienoje stovykloje veikia bent keli anglų ir prancūzų k. kursai, o kai kur dar ispanų ir portugalų. Taip pat, profesoriai, mokytojai, inžinieriai, teisininkai, generolai, pulkininkai ir kitų profesijų žmonės ir ran-

kų darbo darbininkai, nežiūrint amžiaus nei lyties, mokosi amatų—ruošiasi emigracijai. Todėl mūsų stovyklose veikia šoferių, elektromonterių, stalių, siuvėjų, fotografų, laikrodininkų, dantų technikų ir kt. kursai. Veikia mūsų stovyklose pastoviai vaikų darželiai, prad. mokyklos, gimnazijos, meno studijos ir net turime savo universitetą. Visam tam yra įdėta tiek daug mūsų darbo, reikėjo nugalėti tiek daug kliūčių ir turime tiek daug sunkumų, kurių čia trumpai negaliu išreikšti. Mes norime tik pasakyti, kad mes nors ir sunkiose gyvenimo sąlygose netrūkiame čia stovyklose, mes dar gyvename, mes kūriame, mes ruošiamės geresniam, laisvam gyvenimui. Mūsų stovykla tai nėra vien pastatas prigrūstas žmonių, kai kieno akimis žiūrint nusikaltėlių. Bet tai yra gyvas skruzdėlynas su žmoniškais troškimais su kilniomis idėjomis. Tai plačiajame vandenyne didelės audros ištiktas pagalbos šaukiantis laivas.

Mes šaukiamės į chartas, kurios mažoms tautoms laisvę žadėjo, mes su didžiausiu susidomėjimu sekame savo gausioje spaudoje, kuri mums suteikia plačiausių informacijų, apie visokių konferencijų darbus, apie visokius emigracijų bilius, gerus ir blogus atsiliepimus apie mus DP. Mes nerimstame ir b'laškomės, kaip paukštis uždarytas narve, mes veržiamės į laisvę.

Kame Išsigelbėjimas?

Vienintėlis dabar mūsų išsigelbėjimas, kol bolševikai viešpatauja mūsų tėvynėje, emigracija. Emigracijos klausimas yra jau šiek-tiek pajudėjęs iš vietos, bet tik ne lietuvių tremtinių šeimų naudai. Atvažiuoja komisijos, išrenka jaunus viengungius žmones, apžiūri dantis, raumenų stiprumą ir sutinka pasiimti juos. O kas jiems,

kad jaunuolis, jaunuolė turi senutę motiną, mažą seserį ar brolį. Tie lai gyvena, kaip išmano tremtyje, o mums reikia darbo jėgos ne žmonių. Ir plaukia mūsų jaunimas už vandenynų tikėdamasis kuo nors padėti savo artimiesiems. Stovyklose lieka šeimos su mažais vaikais, seni ir ligoti.

Kaip baisu, kai iš DP spaudos konferencijos, įvykusios Heicelberge Vasario 4 d. sužinai kokius turi IRO planus išspręsti našlių su mažais vaikais, senių ir invalidų problemą. Esą tik du keliai: 1) įsijungti į vokiečių ūkį ir 2) grįžti namo. Vienas ir kitas pasiūlymas perveria mūsų širdį. Kodėl taip baisiai tyčiojamasi iš mūsų nelaimės ištiktų? Juk tie silpniesnieji irgi yra mūsų šeimos, mūsų tautos žmonės. Jų likimas yra mūsų visų likimas. Jei dar ilgai teks gyventi mums šiose sąlygose, mes visi tapsime invalidais. O jei mes netinkame įjungti į jokio krašto ūkį, kur dar veikia žmoniškumo ir padarumo įstatymai, tai kaip mes galime įsijungti į Vokietijos ūkį? Juk čia dar taip neseniai veikė įstatymai silpnus, paliegėlius, kitos rasės ir kitos tautos žmones naikinti, žudyti. O panaikinus žiaurius įstatymus dar ne tuoj išnyksta tautoje keliolikos metų auklėjimo sistemos pėdsakai, mes tai jau gerai esame patyrę.

Grįžti namo!? Koks mielas ir gražus žodis “namo,” “tėvynėn.” Mes tik viltimi grįžti savo laisvon tėvynėn ir tęs gyvename. Mes tik savoje žemėje galime vėl tapti plinutiniaisiais žmonėmis. Bet deja, mes nebeturime tėvynės, mes nebeturime namų. Ir liūdi lietuvių tremtinė savo stovyklos kampely ir klausia gailėstingąjį pasaulį: “nejau mano šeima niekuomet nebeturės savo namų, tėvynės?...”

Gr-nė

Keli Žodžiai

Leiskit man pasakyt nors kelis žodelius!
 Taip neoškit miškai ir neūkit keliai...
 Aš pati negirdžiu savo balso per jus...
 Jeigu galit, klevai, jūs šlamėkit tyliai!
 Kai einu pamariais, horizonto takuos
 Vos matyti laivai, lyg taškeliai balti...
 Ar mane beišgirs, kaip paklausiu aš juos:
 Ar į tėviškę vis vartai dar užkelti?
 Jeigu plauksite jūs Baltijos pakraščiais —
 Ar nematėt žvejų su šilkiniais tinklais?
 Ar Juratės pilies neišbirę langai,
 Ar girdėti daina ten tyliais vakarais?
 Gal nuo stiebo atskris mėlynrūbė kregždė,
 Kas girdėti namie jinai daug pasakys...
 Bus liūdnam Nemune pasivilgius sparnus.
 Ir nušluostys su jais ašarotas akis.
 Bangos stoja piestu, pušys ošia krante,
 Horizonte išnyko baltieji taškai...
 Apsitraukę dangus debesuota skraiste,
 Ir, sužeidus rankas, erškėčius beraškai.
 Kad aš paukščių žinočiau kelius,
 Kad gegutės nukristų man plunksna raiba,
 Išskaityčiau iš jos aš visus žodelius
 Mūsų sodų baltų paslapčiausia kalba.

J. Augustaitytė—Vaičiūnienė

(Iš "Skeveldros")

Schweinfurt, Vokietija

UŽ KOKIO VYRO IŠLEISTI DUKTERĮ?

(Nugirstas pasikalbėjimas mamos su dukra)

—Papasakok, mama, ką vakar susirinkime girdėjai?—sako Gražių Marytė,—kai jos abi su motina sėdosi šnekėtis.

—Gerai sakai,—atsiliepė Gražienė,—jau vakar norėjau visiems papasakėti, bet buvau kiek pavargusi. O žinai, labai įdomus susimas. Buvo atvažiavusi viešnia ir pasakojo už kokių vyrų reikėtų išleisti dukteris.

—Ką čia išpasakosi, kas kam patinka už to ir teka, — atsiliepė Marytė, kuri ir pati jau svajojo apie vedybas.

—Žinoma, — pritarė motina, — bet kartais teka merginos ir už tų, kurie joms nelabai patinka. Vakarykštėje paskaitoje paskaitininkė sakė, kad čia reikia klausyti ne vien širdies, bet ir proto. Žinoma, vedybose labai svarbu meilė, patikimas, bet gyvenimas šeimoje esti laimingas tik tada, kai meilė sustiprina darbštumas, rūpestingumas.

protingumas, sugyvenamas būdas, sveikata. Jei patikimas remiasi tik gražumu, turtu ar kitu tik išoriniu privalumu, tokia meilė dažniausia neilgai traukia. Jei vyras pasirodo tinginys, be išsilavinimo, blogo būdo, tai ir kančiausiai žmonai meilės pristinga.

—Ir man taip atrodo,—pritarė Marytė.—Bet tokie vyrai, kurie nesistengia lavintis, kurie sekmadienius ar kitus vakarus praleidžia tik karčiamose man visai neįdomūs. Žinau, kad ir mano draugėms jie nepatinka.

—Tuo tik džiaugtis galite,—padrąsino motina.

—Džiaukitės, kad jums rūpi netik karčiamos, bet suprantate, kad gyvenimas tai ne žaislas, kad jaunystėje reikia jam pasiruošti. Reikia išmokyti netik darbus dirbti, bet mokėti valdyti savo būdą, pyktį, nugalėti nepasisekimus, mokytis kantrybės, gražaus elgesio, sumanumo, švelnumo. Vakar girdėtos paskaitos žodžiais, mūsų šeimose dažnai stinga jaukumo dėl to, kad dauguma vyrų nejaučia, kad šeimose jiems bus gera tik tada, kai visa šeima, žmona ir vaikai bus laimingi. Dėlto reikia, kad ir vyras ir žmona būtų ne paviršutiniai, bet darbštūs, rūpestingi, o kartu mokėtų valdytis, viens kitam padėti, viens kito klausyti. Kiekvienas iš vedusiųjų turi labiau žiūrėti netik savo, kiek kito laimės. Vadinasi, vyrui reikia rūpintis savo žmona, o žmonai vyru labiau, negu savimi. Tiesa, tai bus pasiaukojimas, bet be jo šeimoje nėra laimės. Tik svarbu, kad abu tėvai mokėtų šeimai aukotis, nes nei vienos žmonos, nei vieno vyro pasiaukojimo čia neužtenka. Vadinasi, būtinai reikia, kad ir vyras paisytų to, kas gera, bet nevien reikalaujant, kad tik žmona prie jo taikintųsi.

—Bet aš manau,—įsiterpė Marytė,—kad tokių gerų vyrų nedaug tėra.

—Tiesa, ir aš taip manau,—atsiliepė motina.—Bet žinai, dukrele, gerus protingus vyrus žmonės ir motinos gali netik išauklėti, bet ir perauklėti. Žiūrėk, kad ir tavo tėvelis, pradžioje kaip darbavosi, kad aš eidavau į idėjinių draugijų susirinkimus. Iš susmo pėsčia turėdavau namo kulniuoti, o ir namie gero žodžio neišgirdavau. O dabar, pati matai, net pataria, pagelbsti. Ir taip daug kur jis pasikeitė. Dėlto ir jaunos mergaitės neturi pernelyg nusižeminti prieš vyrus, nepasirodyti kvailomis, tada ir vedus—vyrai su jomis skaitysis, nepravardžiuos neišmanėlėmis, ir t.t.

—Sakyk, mama, ar gerai jei vyrai kišasi į šeiminkavimą? — paklausė Marytė.

—Kaip tik apie tai ir paskaitininkė vakar klabėjo. Labai gerai atsimenu,—tęsė toliau motina.—Ji pasakė, kad geras vyras netik užjaučia, bet ir pats padeda žmonai auginti ir auklėti vaikus ir šeiminkauti. Tačiau leidžia jai savarankiškai tvarkytis. Niekas nedraudžia prie progos pasakyti savo nuomonę, bet priekaištai čia nereikalingi.

Geras vyras turi suprasti moters šeiminkės ir motinos pareigas ir stengtis jas palengvinti. Jis neturi bijotis pavaduoti žmoną, būdinčią prie kūdikio lopšio, neraginti žmonos tada, kai ji per daug apkrauta darbu nespėja ant stalo pastatyti garuojančio dubenio tada kai vyras žengia į triobą. Jei vieton priekaišto vyras pakurstys ugnį, atneš kūro ar panašiai, tada žmona jau labai stengsis, kad kitą kartą vakarienę nepavėluotų.

Geras vyras ne tik tai netrukdo žmonai lankyti susirinkimus, rekolekcijas, paskaitas, skaityti laikraščius, bet ir pats pasiskaito apie vaikų auklėjimą

ir padeda žmonai vaikus auklėti ir auginti.

Gera žmona už visa tai vyrui atsiųlygins švelnumu, darbštumu, vaikų meile, rūpestinga priežiūra.

—Tat, kaip vakar sakė paskaitinin-kė,—ištekėti lengva, bet išsirinkti gerą vyrą jau daug sunkiau,—kalbėjo toliau Gražienė. Dėlto reikia stengtis netik pažinti savo išrinktąjį, bet suprasti jo būdą, jo elgesį, jo dorovingumą ir t.t. Patvirkusio, netikinčio, girtuoklio, neteisingo—išsilenkite iš tolo. Jis bus nelaimė žmonai, vaikams ir sau pačiam. Reikia taip pat apsižiū-

rėti, kokioje šeimoje jis yra augęs, kokie yra toje šeimoje įpročiai, kaip jis elgiasi su savo tėvais, broliais, seserimis, nes nekitaip jis elgsis ir su savo žmona. Taip pat be galo svarbu, kad ne tik jis pats būtų sveikas, bet ir jo šeima būtų sveika ir normali. Psichinės ligos, girtuokliavimas, tinginystė, yra paveldimi. Tai atsiliepia net iki 5-tos kartos pasireiškdamas įvairiomis formomis. O kaip baisu motinai kentėti dėl nekalto kenčiančio kūdikio, kuris ligą paveldi iš girtuoklių ar kitaip liguistų tėvų,—baigė pasakoti Gražienė paskaitos mintis.

E. St—nė. (I.B.)

I Visas Laisvas Pasaulio Moteris!

Laisvojo Pasaulio Moteris, kurių sūnūs ir vyrai kovojo už laisvę ir demokratiją, už kurias ir jūs pakėlėte sunkias kančias, Graikių Akademikių Moterų Sąjunga į Jus kreipiasi apkaltindama slavus komunistus, Marko banditus už barbariškus nusikaltimus.

Pirm visko mes kaltiname barbarų sistemą vogti mūsų kaimų moteris per įsiveržimus. Lyg nepakaktų ardomų veiksmų, beprotiškų gaisrų, graikų vyrų, moterų ir vaikų piovimų. Lyg nepakaktų tūkstančių našlaičių, kurie atsirado užmušant tėvus jų vaikų aki-vaizdoj už tai, kad jų tėvai norėjo išlaikyti savo teisę į graikų rasę ir laisvę; dabar jie vagia graikes moteris išniekindami jas gyvulišku būdu.

Iš ilgų pavogtų moterų sąrašų mes čia paminėsime tik du atvejus: Tsamandos kaime Epire tapo paimtos 33 jaunos moteris.

St. Marinos kaime būrys jaunų moterų, iš kurių septynioms pavyko pa-

bėgti nuo jų budelių. Persekiojamos ir matydamos, kad bus paimtos iš naujo, jos puolė į bedugnę, kad nepatekus į plėšikų rankas.

Laisvo pasaulio moteris! Į jus kreipiasi graikės, prašydamos su visu pasipiktinimu protestuoti prieš barbariškus Marko ir slavų banditų veiksmus ne tik graikės moters atveju, bet moters kaipo tokios.

G. A. M. Sąjunga

Atėnai, 1948 m. Sausio 15 d.

Katalikių Organizacijų Sąjunga viso šimto tūkstančių likusių bolševikų okupuotoj Lietuvoj ir išblaškytų po visą pasaulį savo narių vardu reiškia gilią užuojautą graikėms moterims dėl jų pakeltų pažeminimų ir skriaudų ir visu griežtumu protestuoja prieš moters išniekinimus, jos garbės plėšimus, kuriuos atlieka Marko ir bolševikų nukultūrinti banditai.

SVEIKATA IR GROŽIS

Pudra nekenkia veidui, jei ji uždedama neilgam laikui. Prieš pudruosiant veidą visuomet reikia labai plonai veidą ištepti tam tikru kremu, kuris uždengia veido odos angeles (poras). Vakare būtinai reikia pudrą nuimti.

Plaukų ankstyvo pražilimo priežastys gali būti šios: paveldėjimas, nervų sistemos susirgimai, mažakraujystė, persirgtos sunkios ir limpamos ligos, pervargimas, nervų sukrėtimas ir kitos. Daugelis moterų, nenorėdamos pasirodyti žilomis, dažo plaukus, tačiau pražilimo negali paslėpti, nes už kiek laiko ataugą plaukai prie odos vėl pasirodo balti. Be to, dažant plaukus dėl neatsargumo juos visai sugadina, ypač tingai kuomet dėl dažymo įsimeta odos įdegimai.

Glicerina plačiai yra vartojama supleišėjusiai odai suminkštinti ir gydyti. Dažniausiai ji yra vartojama viena, be kitų priemonių, tačiau tuomet ji negali tiek naudoti. Geriausiai ji veikia arba sumaišyta su vandeniu, arba trinant drėgną vietą. Geriausias odai minkštinti ir švelninti yra šis mišinys: pusė stiklinės glicerinos, du šaukštai vandens, ketvirtadalis stiklinės spirito ir vienos citrinos sūka. Visa tai sumaišius reikia supilti į bonką ir tuo skiediniu trinti veido ar rankų odos supleišėjimus porą kartų per dieną. Neilgai trukus pamatysit, kad veido arba rankų oda pasidarys švelni, lygi, minkšta. Jei jau vartojama viena glicerina, tai ją reikia trinti vandeniu suvilgytą drėgną odą.

— :: —

Kai žmogui dėl kokios nors priežasties pakyla temperatūra (karščiuoja),

tai susilpnėja virškinimas, nes viduriai mažiau gauna sulčių, kurios virškina maistą. Dėl to gydytojai visuomet žiūri, kad karščiuojančio žmogaus viduriai būtų taip sakant liuosi. Kad žmogaus kūnas nevalgant per daug nusilpnėtų, patariama valgyti medaus, nes medaus virškinimui reikia labai mažai sulčių. Medus yra maistingas ir sergant stiprina kūną.

Širdies stiprumą ir sveikumą galima apytikriai patikrinti šiuo būdu. Gerai išvėdintame kambaryje įtraukti į plaučius oro, stipriai suspausti lūpas, smiliumi ir nykščiu suspausti nosį ir žiūrėti į laikrodį, kaip ilgai galėsi išlaikyti nekvėpavusi. Sveikos širdies ir visai sveiki žmonės gali išbūti nekvėpavę 50-60 sekundžių, o turį širdies ligą teišlaiko neilgiau 15 sekundžių. Jei šis reiškinys pasirodys, tas reiškia, kad širdis yra netvarkinga — apaugusi taukais, išsiplėtusi ar kitaip negaluoja. Tuomet laikas kreiptis į gydytoją.

Išnirimai būna sąnariuose. Tas atsitinka paveikus kuriai nors išorinei jėgai. Išnarintą sąnarį labai skauda, negalimi laisvi, normalūs judesiai ir pasikeičia sąnario išvaizda. Dažniausiai išnirina petys, alkūnės, klubo ir pėdos sąnariai. Teikiant pirmąją pagalbą išnirusį sąnarį nereikia mankyti, judinti ir nemėginti pačiam atitiesti, arba duoti kitiems taisyti, sukoti į visas puses. Skausmui kiek sumažėjus, patartina ant išnirusio sąnario dėti šaltus kompresus ir gabenti pas artimiausį gydytoją.

Nikstelėjimas dažniausiai pasitaiko kojų pėdos sąnariuose, kojai pakrypus į šoną. Nikstelėjus koją, ar ranką,

sąnarys patinsta, kartais net gali pamėlynuoti. Valdyti sąnarį galima, tik gana skauda. Teikiant pirmąją pagalbą pirmiausiai paliestam sąnariui reikia duoti ramybę, nejudinti. Dėti ant sąnario šaltus kompresus. Sąnariui atslūgus ir mėlynės išnykus bei skausmui sumažėjus galima daryti karšto vandens vonias ir masažus. Jei praėjus keletai dienų nepagerėja, tuomet reikia kreiptis pas gydytoją.

Prancūzų mokslininkas Pasteuras yra padavęs keletą dėsnių, kuriais galima apsaugoti ir gerai išlaikyti savo sveikatą. Štai jie:

1. Visuomet kvėpuok sveiku ir tyru oru.
2. Sportuok ir judėk, tai atspara prieš sėdėjimo įtaką.
3. Valgyk visuomet su saiku.
4. Valgis pirmoje vietoj turi būti pienas ir vaisiai.
5. Drabužius dėvėk nei šiltus, nei šaltus.
6. Dirbk, nes regulerus darbas neduoda vietos tiek kūno, tiek sielos ligoms.
7. Naktis nebūna miegui, todėl po darbo neieškok triukšmingų puotų.
8. Visuomet laikykis švaros, apstaugosi nuo užkrečiamųjų ligų.
9. Būk švarus doros srity. Tai geriausia apsauga prieš įvairias ligas.

Ar jūs tikite vaistų bonkutės galia? Tūkstančiai žmonių netiki, bet milijonai tiki. Jie mano, kad tik nuo vaistų bonkutės jie pagyja. Jei gydytojas jiems neužrašo vaistų, tai jie mano, kad jau visai negalima išgyti, arba kad gydytojas negeras. O gydytojas gerai žino, kad daugeliui jo pacientų jokių vaistų nereikia, nes jų negalavimai gali praeiti nuo savo netikusio gyvenimo pertvarkymo (dietos) ir nuo

kūno ar jo dalių tinkamos mankštos. Neprašykime gydytojo vaistų, kada nereikia. Kada organizmui bus tikrai reikalingi vaistai, tai gydytojas juos prirašys ir neprašant.

Valgymui reikia skirti pakankamai laiko. Daugelis žmonių valgymui neskiria pakankamai laiko. Jie užsimiršta, kad skubomis nurytas maistas daugiau kenkia kūnui, negu jį stiprina. Žinoma, pilvas kantrus ir gana ilgai pakenčia netinkamą elgesį, bet vieną kartą nemeluos ir jis, atkeršys neprotingajam valgytojui chroniškais negalavimais, kurie sunkiai prašalinami. Todėl kiekviena težino, kad ir lengvas vidurių sukrikimas veda prie ligos. Jei neturime pakankamai laiko pavalgyti, valgykime tiek, kiek įstengsime rūpestingai ir gerai sukramtyti. Tuomet ir nedaug paimto maisto bus sveikiau kūnui, negu kad prikrausime pilvą nepilnai sukramtytu maistu.

MOTINA NEBEMATYS SAVO VAIKO

Los Angeles, Calif., teisėjas Scott nuteisė vieną Mrs. Shirleen Kunin kalėti nuo 1 iki 10 metų už žiaurų mušimą savo dviejų metų mergaitės. Maža mergytė nuo mušimo mirė. Virš to, teisėjas atėmė tai motinai teisę visam amžiui matyti savo sūnų, kurs dabar yra tik poros mėnesių amžiaus. Tą teisę teisėjas atėmė ir vaikučio tėvui. Teisėjas sakė: "Vaikas turi teisę užaugti ir nebūti laikomas biaučiau, kaip šuva." Teisėjas sakė, kad tokių tėvų namai nėra tinkama vieta vaikui augti ir nepripažino tėvui teisės vaiką globoti.

Kuri motina laiminga savo vaikais, tai visi pavydi.

—Euprides

Narių Pareigos Organizacijai

Įsirašydamos organizacijon, kartais, statome sau klausimą: dėl ko mes tai darome, dėl ko mes imame ant savęs kai kurias pareigas ir ką mums toji organizacija duoda?

Visupirma, apdraudos ir pašalpos organizacija, kokia yra Moterų Sąjunga, prisideda prie padidinimo gerovės savo narių tarpe.

Am. Jungtinėse Valstybėse apdrauda ypatingai yra svarbi sritis visuomenės gyvenime. Ir mums, lietuviams, svarbu, kad visi būtų apsidraugę savose organizacijose.

Steigiant organizaciją, nuo pat pradžios jos gyvavimo, buvo mintis išvesti moteris į platesnį lauką, parodyti joms naują veiklos kelią ir pareikalausti kai kurių teisių viešame gyvenime. Tas pats tebėra dar ir šandien, tik pasikeitė laikai. Dabar turime didesnių sunkenybių savo laimėjimui, negu buvo prieš keletą metų.

Turime žinoti, kad priklausant organizacijai neužtenka tiktai lankyti kuopų susirinkimus, užsimokėti mokesčius. To neužtenka!

Tikroji narė visuomet domėsis bendru organizacijos gyvenimu ir stengsis jos vardu jai pasidaruoti. Dabar kaip tik ir laikas siekti tų darbų. Kuomet eina organizacijos naujų narių vajus, laikas visas moteris ir mergaites įtraukti į mūsų pačių pareigas į kūrybinį veikimą.

Moterų Sąjungos narių gyvenimas neprasideda ir nesibaigia pačioj organizacijoj. Jis prasideda namuose, o baigiasi taip toli, kaip tik gali pasiekti mūsų jėgos mūsų veikimas.

Pasiryžimo moterų susibūrimui organizacijon mums šandien reikia labiau, negu praėity.

Jei pradėdant namuose, o baigiant

visuomenėje pajėgsime išsukti įtakę, pajėgsime susiorganizuoti vienon stiprion organizacijon, o toji organizacija ne kas kitas kaip tik mūsų Moterų Sąjunga — mūsų misija, misija moterų organizacijos bus ištikrųjų vertinga, graži.

Grand Rapids, Mich., lietuvių parapijos klebonas ir Mot. Sąg-os 42-ros kp. dvasios vadas kun. J. Lipkus pastaruoju laiku Šv. Tėvo pakeltas prelatu. Naujas prelatas yra daug nusipelnęs Katalikų Bažnyčiai, lietuvių tautai ir Amerikos lietuvių katalikų visuomenei.

Šia proga verta priminti, kad Amerikos lietuviai katalikai dabar turi šešis prelatus: M. Krušą, Chicago; J. Ambotą, Hartford, Conn.; dr. K. Urbonavičių, So. Boston, Mass.; J. Balkūną, Brooklyn, N.Y.; ir J. Miliauską, Seranton, Pa.

Montreal mieste, Kanadoje, apie 150 žydų moterų organizacijų atstovių nutarė atlankyti kiekvieną Montreal žydų namą tikslu rasti vietos atvykstantiems iš Vokietijos žydų našlaičiams. Numatyta 1,000 žydų našlaičių kvota turi būti, sakoma, įvykdyta.

Taip žydai rūpinasi savo tautos našlaičiais. Pas mus, lietuvius, irgi neturėtų kitaip būti.

Amerikoje gyvuoja Katalikų Studentų Misijų Kryžėivės (Catholic Students Mission Crusade). Narių turi virš 700,000. Draugijos pastangomis, gauta daug pašaukimų į vienuolius, vienuoles, kunigus ir seseris, kurie dabar misijonieriauja įvairiuose pasaulio kraštuose.

Šv. Petro Bazilikoje, Romoje, atidengta statula pirmosios Amerikos šventosios, Motinos Cabrini. Statulą dovanojo Thomas Warner, kurio žmona Motinos Cabrini užtarymu yra gavus nuo Dievo malonių. Statulos atidengime iškilmėse dalyvavo ir jos aukotojas su žmona.

Nesiliaujančios Pagalbos Šv. Marijos originalis paveikslas, sakoma, pieštas 13-me šimtetyje, randasi Romoje Šv. Afonso bažnyčioje. Pulkai moterų ir vyrų kasdien klupoja prieš paveikslą prašydami pagalbos.

Šv. Juozapo seserys Berlyne, Vokietijoje, įsteigė našlaityną, į kurią surinko visus karo našlaičius, juos augina, auklėja ir ruošia naudingais krašto piliečiais.

Sakoma, kad po didelių karų visuomet gimsta daugiau berniukų, negu mergaičių. Šis dėsnius pasitvirtino Anglijoje 1922 m. gimė 309,251 berniukai, o mergaičių tik 284,568.

Daugiau kaip 250 moterų, kurios paskutinio karo metu išteko už amerikiečių, lig šiol negali gauti vizų išvykti iš SSSR pas savo vyrus.

Paryžiaus madų pasaulis vis dėlto įvedė moterims drabužių geroką pailgėjimą—jau toli žemiau kelių. Be to, skalbiniams puošti įvedami vėl įvairių rūšių mezginukai.

Pagarbos jausmas šeimoje yra būtinas ir be jo negalima apseiti.

—P. S-nė

Vyrai tveria materialę kultūrą, moteris darbas—dvasios kultūra.

Viena gera motina atstoja šimtą mokytojų.

—Herbert

Nesibijok nežinojimo. Bijok klaidingo žinojimo.

—L. Tolstoj.

HILLS

A. M. Wackell

I know a modest, restful hill,
cloaked with forest green,

That offers cool, quiet comfort,
and a charming scene,

Upon its ribs, beneath the green,
nestles many a friendly chimney-piece.

You can hear the swaying, whispering
leaves, coax the birds their songs
release.

It is not lofty, nor impressive, just
a hill demure,...

But its simple treasures and possessions
are there, for all, to procure.

★

I think of another hill, in a more
distant place,

That cannot offer natural beauty,
peace, nor a resting space;

Nor a promise of health and solace
to its countryman.

But its offerings are there —
though subterranean;

In its veins — for man's use —
precious metals flow,

It has silver and gold, coal and ore, and other minerals to bestow.

★

My thoughts spring through space, still to another hill,

Feared alike by man, bird and beast, when its contents spill.

Having strength and power to eject.....

Its volcanic fires with no respect.

Leaving complete destruction in its wake.....

That no living being, can ever hope.....to unmake.

★

I could not help but think: that people can be likened to a hill....

Some are pleasant, loyal, friendly, who harbor no ill-will.

Others offer a wealth of wisdom, from an inner source;

While still others....are ruthless, worthless, and coarse.

The hills — we know — shall never change,

But people, their habits and themselves, can rearrange.

LENGVA ŠIRDY PAGELBĖJUS NELAIMINGIAUSIEMS

Visi Džiaugiasi BALF Parama

(Iš Lietuvos Raudonojo Kryžiaus darbininkės Em. Petrauskaitės BALF'ui laiškų)

„Lietuvos R. Kryžiaus centras turi savo sąrašuose chroniškų ligonių, kuriems reikia ieškoti kokios paramos. Didelis tai sąrašas ir daug pagalbos reikalingų—su didelėmis šeimomis, vaikučiais ir kitokiais rūpesčiais ir bėdomis... Kurie iš kojų dar nevirsta, reiškia pirmąją pagalbos nėra reikalingi. O jei dar kiek kas gali dirbti, dar ir kitiems padeda, tai apie save ir nekalbėk.

„O padėti daug kartais tenka. Štai, pav., dirbu R. Kryžiaus komitete: svarstome BALF' prisiūstas gėrybes, išnešiojame, o kartais ir išvežiojame jas mūsų nelaimingiams jau supasavusiems ligoniams, ir darosi lengva širdyje, nors pas save sugrįžus randi tik kartais sausos duonos kąsnį su juoda nesaldinta kava... Ir tai kartoja 3-4 dienas kiekviena 10-ties dienų

maisto gavimo periode. Visoms tom dienoms, mat, „didelio“ davinio neišteksti, tai jam baigiantis tenka truputį susispausti. Bet laimei viena ir niekas nemato tos mizerijos, nes ką gi—gal pasakyti kad neapsukri, nemoka kombinuoti... Iš tikro tai nei nemoku, nei tam laiko turiu, o kiek uždirbu, tai neįstengiu mokėti milžiniškas juodos rinkos kainas. O dirbu mūsų mokykloms, kurios dažnai neturi nė iš ko algos sumokėti. Daug tenka ir taip mūsų tautiečiams pasitarnauti. Tamsos dirbate labdaringus didžiausio pasišventimo mūsų naudai darbus, tai žinote, kiek jie duoda gražaus savyje pasitenkinimo, kitaip sakant, dvasiško peno. O prie to dar žinai, kad kada nors ten—aukštai bus tavo sąskaiton įrašyta. Tai juk jau didelis dalykas, dėti ko galima čia žemėje ir truputį diržus susispausti...

„Dėl iliustracijos, kuri manau, nebūna Tamstoms labai neįdomi, duosiu vaizdelį iš tų pergyvenimų. Tai Jūsų rūpesčių tremtiniais aidas.

“Didįjį Velykų šeštadienį nueiname su BALF “pyragais” atlankyti kitų mūsų šelpiamųjų. Jie yra už keletos kilometrų mūsų ligoninėje—sanatorijoje. Tai chroniškai invalidai ir ligoniai. Pirmiausia aplankome senutį, be vienos kojos knygnešį, kuris čia dabar gyvena su savo irgi senute žmona. Čia jiems neperblogiausia—gerai prižiūrėti, gana patogiai dviese apgyvendinti. Tik žinoma, maistas silpnas. Mūsų dovanos jiems padaro nepaprastai didelį įspūdį šį šventą vakarą. “Sako, kad nėra stebuklų—kalba išmintingas senukas—o žiūrėk, motin, ar čia ne tikras stebuklas pas mus atėjo.” Mat, mes jiems iškepėm skanų pyragą ir atnešėm iš jūsų gauto maisto. Tačiau ne tiek tas maistas, kiek juos sujaudina tas rūpestingumas ir mūsų brolių Amerikoje geraširdiškumas. “Juk jie čia suaukoja savo sunkiai uždirbamus dolerius”—dėkingai kartoja mūsų ligoniai. Šu koku džiaugsmu ir paten-

kintu rūpestingumu visa tai kraunasi savo spintelėn kitas vargšas, taip pat be kojos ir nesenai išimta viena akim. Dabar vietoje jos tik tuščia raudona vieta. Su laiku jam įdės stiklinę akį ir mūsų Kryžius prižadėjo jam sumokėti išlaidas. Jis visiškai čia vienas, neturi nieko kita, apart mūsų, kad juomi dar kiek įdomaūtųsi ir nors retkarčiais atsimintų. Dėlto jį atlankius, jis, kaip vaikas nuoširdžiausiai išsipasakoja visas savo bėdas ir visas gyvenimo smulkmenas, jog susidarome pilniausį vaizdą.

“Tai taip ir ramina vieni kitus ir su drebančiomis širdimis laukiame nežinomo ir nelabai šviesiai išrodančio rytojaus.

“Iš savo pusės reiškiu Tamstoms gilią pagarbą ir drauge nuoširdžiausios padėkos už Tamstų didelius rūpesčius ir paramas, bei reiškiamą užuojautą.

“Jūsų tautietė

“Em. Petrauskaitė”



Mūsų veikimas kuopose ir apskrityse

Shenandoah, Pa.

Pa. Apskrities Suvažiavimas

Moterų Sąjungos Penna. valstijos apskrities suvažiavimas įvyko (Balandžio 25 d., Šv. Jurgio parapijinėj sveitainėj.

Aps. pirm. Ieva Jurkevičienė pasveikino atstoves ir viešniais ir pakvietė kun. Shimkų atkalbėti maldą. Po maldos, vadovaujant Ievai Jurkevičiūtei sudainuota Moterų Sąjungos himnas.

Mandatams sutvarkyti pakviesta Ona Blujienė iš 31-mos kuopos ir Elena Mačiūnienė iš 59-tos kuopos.

Sekančios narės dalyvavo:

Iš valdybos: pirm. Ieva Jurkevičienė, rašt. J. Tamanauskienė, išd. K. Spukauskienė.

Iš kuopų: 31-mos: Petronė Pukienė ir Ona Blujienė, 52-ros: Adelė Yasulevičienė, Ona Glinskienė ir Ona Bilskienė, iš 59-tos: Ona Aidukonienė, Elena Mačiūnienė, Ona Daugirdienė, Petronė Remeikienė, Ona Andrulonienė, Ona Chowanes ir Marijona Zigmontienė, iš 62-ros: Valerija Rasimienė ir Ieva Katkienė. Ir 10 viešnių.

Praėjusio suvažiavimo protokolas buvo perskaitytas ir priimtas, kaip skaitytas. Sekė kuopų raportai. 31-ma kp. Lapkričio mėnesį užprašė šv. Mi-

šias už mirusias nares. Mirė viena narė, a.a. Marijona Yasanauskienė, užprašyta šv. Mišios už jos sielą ir narės skaitlingai dalyvavo laidotuvėse.

Parapijos bazaro metu užėmė du standus: rankų darbo ir valgių. Pritašė vieną naują narę Marijoną Levišauskienę į Apšvietos skyrių. Turi "surprise package" laimėjimui per susirinkimą, kuris duoda kuopos išdui pelno.

52-ji ir 62-ji kuopos mažai veikė, bet prisidėjo prie visų parapijos parengimų. 59-ta kp. surengė Užgavėnių vakarą, kuris davė kp. išdui pelno \$85.20, užprašė šv. Mišias už mirusias nares Lapkričio mėnesį, suteikė sekančias aukas: parapijos šv. Kazimiero seselėms Kalėdų proga \$5, narės Paulukevičienės ligoniui sūnui \$10, Crippled Children's Society \$2, Raud. Kryžiui \$2, seminarijai \$5, bažnyčiai (gėlėms) \$5.

Apsk. rašt. paskelbė, kad Pa. valst. apskritis jau yra 13-kos metų, nes susitvėrė Bal. 28 d., 1935 metais.

Ona Aidukonienė sekančiam suvažiavime žadėjo surengti "surprise package" laimėjimui, kad sukėlus apskrities išdui pelno. Sekantis suvažiavimas pakviestas į Girardville, Pa. Iždininkės raportas parodė, kad apsk. ižde yra \$25.83.

Šukalbėta malda už sveikatą apsk. vice pirm. Paulinos Pranekūnaitės.

Posėdį malda ir Lietuvos himnu uždarius, 59-tos kp. narės pakvietė visas prie skanaus užkandžio.

Apsk. pirm. *Ieva Jurkevičienė*,

Apsk. rašt. *Julia Tamanauskienė*

So. Manchester, Conn.

žinutės iš Mūsų Kuopos

O, kaip tas laikas bėga nešdamas su savim džiaugsmus ir skausmus. Rodos,

tik keturios savaitės, kai rašiau apie mūsų 28-tos kp. veiklą, bet tikrenybė jau praėjo keturi mėnesiai.

Sausio 7 d. susirinkime nutarta užprašyti dvi šv. Mišias už sielą mūsų buvusio mylimo klebono kun. William J. Dunn, kuris mirė Gegužės 27 d., 1947 m.

Vasario mėnesį buvo susirgusi kuopos pirm. Ona Ambrose. Porą savaitių ji išbuvo ligoninėje. Dievo pagalba, pasveiko ir sugrįžo į veikimą.

Kovo 6 d. ji užsipašė sąjungietes pas save kugelio vakarienei. Susirinko gražus būrelis sesių ir labai smagiai praleido vakarą. Pasakyta kalbėlių, atsiminimų, lietuviškų pasakų. Ačiū, Onute, už vaišes.

Šiurpi nelaimė ištiko mūsų darbuotojos ir ilgametės rašt. E. Miller tėvelį Juozą Kairaitį. Jam nupiauta kairė koja pagal kelią.

Kovo 16 d. mirė Antanas Gudaitis, vyras mūsų kp. narės M. Gudaitienės. Jai ir sūnui Antanui reiškiamė gilios užuojautos liūdesio valandoje.

Balandžio 3 d. dalyvavom "Wedding Shower," kurią buvo surengus sąjungietė Pranė Motiejūnienė savo mylimai dukrelei Zofijai. Susidėjusios nupirkom gražių dovanų. Balandžio 10 d. Zofija šv. Brigitos bažnyčioje tapo surišta moterystės ryšiu su Louis Stoeker.

Laimingo gyvenimo jaunai porelei.

Balandžio 24 d. turėjom didelę "card party." Komisijoje buvo: M. Kovienė, M. Marcin, O. Ambrose ir H. Walters. Kaip visuomet, taip ir ši kartą daugiausiai bilietų išplatino Marijona Kovienė ir Marijona Marcin. Didžiuma sąjungiečių aukėjo valgomų-

jų ir kitokių daiktų dovanoms. Buvo labai dailiai apmegztų nosinaičių.

Bravo, sąjungietės! Nepamirškime lietuviško priežodžio, kad ir mažas kupstelis didelį vežimą parverčia.

Julė

No. Manchester, Conn.

Motinos Dienos Atgarsiai

Moterų Sąjungos 57-ji kuopa gražiai paminėjo Motinos Dieną. Buvo suruoštas vakaras, į kurį atsilankė virš šimtas žmonių.

Programa buvo įvairi. Vaikų mokytoja atsivežė apie 20 vaikų, kurie seenoj pašoko ir padainavo. Jų tarpe buvo ir sąjungiečių vaikų. Štai, kuopos sekretorės B. Kildušienės 6 metų dukrelė labai gražiai solo pašoko. N. Kleiziūtė, 10 metų, neseniai atvešta iš tremties, jaudinančiai padeklamavo tris eilėraščius. Ji yra giminė mūs kuopos veikėjos Karpuškienės. Lillian Bastis, lietuvių tarpe žinoma dainininkė, labai gražiai padainavo. Ji dainuoti mokinasi New York'e. Linkime jai kuo geriausio pasisekimo kopti į dainos meno viršūnes.

Po programos buvo vakarienė, o paskui pasilinksminimas.

Kuopa dėkoja visiems už atsilankymą ir paramą, nes, apmokėjus lėšas, liko nemažai pelno.

Gegužės 22 d. kuopa buvo suruošus pardavimą namie pagamintų valgių. Kiekviena narė turėjo ką nors pagaminti. Kai viskas buvo suvešta, pora valandų išėjo, kol viskas buvo išparduota. Pelno padaryta \$30. Tokias pramogas kuopa žada daryti kas šeši mėnesiai. Sekanti bus Spalių mėnesį.

Rašant šiuos žodžius pranešta, kad

susirgo narė P. Obutienė. Ji turi tris dukteris ir visos trys priklauso prie kuopos.

Koks gražus pavyzdys visoms motinoms sąjungietėms.

Koresp.

Chicago, Illinois

Mūs Darbai ir Pasižymėjimai

Mot. Są-gos 55 kp. tikrai gali pasi-džiaugti savo gražia veikla. Gegužės 9 d. paminėta Motinos Diena. Per sąjun-giečių bei motinų intencija šv. Mišias, narės, pasipuošusios gėlėmis ir organi-zacijos ženkleliais, ėjo prie šv. Komu-nijos.

Gegužės 11 d. įvyko skaitlingas kuopos susirinkimas. Piknikėliui Rugpiū-čio 15 d., parapijos "Rūtos" darže rengti išrinkta komisija iš valdybos narių, būtent: pirm. S. Sakalienės, vice pirm. J. Klikūnienės ir rašt. E. Jurkštienės.

Vajaus metu kuopa įrašė keletą nau-jų narių. Per šį susirinkimą įsirašė net trys naujos narės. Mūsų darbščioji kp. vice pirm. J. Klikūnienė perstatė ži-nomas vestsaidietes veikėjas: Domicelę Gasparkienę ir Birutę Akwick, gi S. Sakalienė neseniai atvykusią iš trem-ties "Moterų Dirvos" bendradarbę Suzaną Galinienę. Kuopa tikrai džiaugiasi naujomis jėgomis ir sveikina nau-jas sąjungietes.

Kaip paprastai, po susirinkimo pa-žaista bingo. Dovanų žaidimui šį kar-tą suteikė J. Klikūnienė, M. Jasnaus-kienė, M. Petraitienė.

Ilgametė kuopos narė ir daug pasi-darbavusi sąjungietė Antanina Linke-vičienė buvo staiga susirgusi ir turėjo pasiduoti sunkiai operacijai. Susirin-kime ligonei pareikšta užuojauta, nu-tarta aplankyti ir kuopos vardu įteik-ti dovaną.

Nutarta vasaros metu nešaukti susimų. Sekantis sus-mas įvyks Rugsėjo mėnesį.

Gegužės 13 d. būrys sąjungiečių buvo netikėtai užklupęs savo pirmininę Sofiją Sakalienę, kad pasveikinus ją vardo dienos proga. Įteikta ir dovanų.

Te gražus susiklausymas ir meilė lydi tolimesnius M.Š. 55 kuopos žygius.

Ta pati

Worcester, Mass.

Įdomūs Įvykiai

Moterų Sąjungos 5-tos kuopos susirinkimas įvyko Gegužės 3 d. Kadangi pirm. M. Vaikšnorienė tuo metu sunkiai sirgo, vice pirm. Julė Mack vedė susirinkimą.

Apsvarstyti bėgamieji reikalai ir išklausyti komisijų raportai. Po susirinkimo buvo paruošta arbatėlė pagerbimui ilgametės ir kuopos garbės narės Marijonos Ščiukienės proga jos 50 metų vedybinio gyvenimo sukakties. Pareikšta linkėjimų ir nuo narių įteikta dovanėlė.

Motinos Diena

Gegužės 9 dieną sąjungietės garbingai minėjo Motinos Dieną. Visos narės dalyvavo savo mišiose ir ėjo prie šv. Komunijos. Kun. A. Valungis pasakė pamokslą pritaikintą šiai iškilmei. Per šv. Mišias vargonininkas Žemaitis giedojo "Ave Maria" ir Genovaitė Kanėb grietė smuiku solo "Ave Maria."

Po pietų 5 valandą įvyko vakarienė su programa. Vakarienėje dalyvavo šv. Kazimiero parap. kunigai: klebonas A. Petraitis, Tamulevičius ir Valungis. Visi kalbėjo. Adv. A. Mileris dalyvauja Motinos Dienos programoj per 25 metus ir visuomet atiduoda motinai

garbę, kaip šeimoms auklėtojai. Kuopos narė Matilda Pauliukonienė kalbėjo temoje moterų ateitis ir jų pareigos.

Muzikalę programą sudarė, akompanuojant J. Žemaičiui, solo J. Žemaitis, Jr., solo O. Graičaitienė ir N. Thompson. Kvartetas: N. Thompson, Z. Biekša, M. Žemaitis ir O. Peterson. Maža 5-kių metų Elzbietukė tikrai artistškai dainavo. Jos mokytoja Peterson jai akompanavo. Vakarienės šeiminke buvo O. Ridikienė, stalų patarnautojų viršininkė O. Valinskienė. Programos vedėja Julė Mack.

Po programos valdybos narės aplankė sergančią pirm. Vaikšnorienę ir pasidalino su ja tos dienos įspūdžiais.

Jubiliejus

Petras ir Ona Puišiai minėjo 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Ta proga Bal. 24 d. buvo suruoštas surpyzas Puišiams Maironio parke. Dalyvavo Puišių šeimynėlė, jų giminės, draugai ir prieteliai. Išreikšta linkėjimų ir apdovanoti gausiomis dovanėlėmis.

Puišienė yra 5-tos kuopos ilgametė išdininkė.

Sveikiname

Sveikiname Vaelovą ir Magdalena Delionus jų 25-kių metų vedybinio gyvenimo sukakties proga, Gegužės 30 dieną.

N. Delionienė yra 5-tos kuopos finansų raštininkė ir šias atsakomingas pareigas eina jau 10 metų. V.L.

Springfield, Ill.

Linksmos ir Liūdnos Žinios

Gegužės 16 d. įvyko Moterų Sąjungos 56-tos kuopos susirinkimas, kurį atidarė pirm. J. Neumavičienė ir pir-

miausiai padėkojo narėms už skaitlinę dalyvavimą dvasinėje puotoje bažnyčioje per Motinos dieną. Ištikrųjų, gražu buvo tą rytą bažnyčioje. Kuopai priklausė daug jaunų mergaičių ir moterų, kurios niekuomet nepraleidžia tokių progų. Pusę bažnyčios suolo užėmė sąjungietės. Visos buvo gražiai pasipuošusios, ir prisisegusios gėlių. Žiūrėdamos nuo altoriaus atrodė lyg būtų Lietuvos gėlių darželis.

Gegužės 1 d. buvo šaunios vestuvės mūsų kuopos protokolų raštininkės ir korespondentės Veronikos Stimburienės su Juozu Shimkum. Šv. Mišias laikė kleb. S. O. Yonker ir šliubą davė. Jaunosios duktė E. Vilčauskienė ir jaunojo sūnus J. Shimkus buvo tų iškilmių liūdytojai: jie ir prie altoriaus jaunosius nuvedė. Vaizdas buvo jausmingas visiems, kurie tik buvo atsilankę į bažnyčią.

Vestuvių puotoje dalyvavo virš 200 svečių ir linksmintasi taip, kaip seniau Lietuvoje—per kelias dienas.

Moterų Sąjungos kuopa su linkėjimais savo narei ir jos naujam gyvenimo draugui įteikė ir gražią dovaną, už kurią Shimkai nuoširdžiai kuopai dėkoja.

Kovo 2 d. V. Stimburienės-Shimkus namuose kilo gaisras, kuris sunaikino visą namų vidų. Viskas, kas viduje buvo sudegė. Kadangi viduje esantieji daiktai buvo labai mažai apdrausti, tad suprantama, kad gaisras buvo nuostolingas.

Dėl šios nelaimės kuopa reiškia V. Shimkienei užuojautos.

Gegužės 23 d. buvo kitos gražios vestuvės: Glorijos Zentelis su Benediktu Gužausku. Jaunoji yra duktė buvusios

kuopos primininkės A. Zentelienės-Randazzo. Vestuvių puota buvo miesto svetainėje ir dalyvavo apie 300 svečių, kurių tarpe matėsi ir žymių asmenų. Daug taipgi dalyvavo sąjungiečių ir parapijos choro narių.

Šiuomi kuopa reiškia užuojautos: J. Raguckui ir jo šeimai dėl mirties a.a. žmonos Franciškos, buvusios sąjungietės.

Onai Gudauskienei ir jos šeimai dėl mirties vyro a.a. Prano.

Pastaruoju laiku buvo sunkiai susirgus ir pergyveno sunkią operaciją Mary Usienė. Ačiū Dievui, ligonė eina prie atgavimo visišką sveikatą. Kuopa prašo Dievo jai sveikatos, kad ir vėl galėtų sykiu dirbuotis.

Korespondentė

Waterbury, Conn.

43 Kuopos Pusmetinė Darbuotė

Šiais metais kuopa pirmą susirinkimą laikė Sausio 6 d. Po susirinkimo senoji ir naujoji valdyba pavaišino nares ir praleido keletą valandų pasitarimais, ką veiksime bėgiu metų. Darbar pasirodė, kad kuopa buvo surengus jau 4 "bingo," 1 "merchandise" parodą, priėmė Conn. apsk. suvažiavimą ir buvo užprašytos šv. Mišios, kuriose visos narės ėjo prie šv. Komunijos. Priėmimui atstovių ir pagaminimui užkandžio pasidarbavo šios narės: S. Dumšienė, S. Ramanauskienė, O. Šmotienė, M. Bekerienė, M. Šambarienė. Kuopa po kožno susirinkimo turi "social."

Gegužės 16 d. kuopos intencija buvo atlaikytos šv. Mišios, kuriose visos narės priėmė šv. Komuniją. Per Mišias

gražiai giedojo fin. rašt. N. Meškūnas, o po visam narėms išeinant iš bažnyčios komp. A. J. Aleksis pagrojo vargonais Moterų Sąjungos himną. Per bendrus pusryčius buvo kalbų. Kalbėjo kp. dvasios vadas kun. V. Ražaitis, komp. A. J. Aleksis, M. Zailskienė, M. Mazukaitis, M. Šambarienė, S. Sapranienė. Kuopos pirm. buvo programos vedėja.

Tą dieną sąjungietė L. Liunas šventė gimtadienį, o sąjungietė M. Fortier—21 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Joms buvo palinkėta ilgiausių metų.

Pusryčius pagamino sąjungietės: M. Stankevičienė, O. Šmotienė, M. Bekeorienė. Ačiū joms, o ypač sąjungietei M. Stankevičienei, kuri iškepė gardžios duonos ir paaukėjo pusryčiams.

Daug sąjungiečių 43 kuopos Birželio mėnesį švęs gimtadienius. Visas sveikinų ir linkių ilgiausių metų.

Marijona Šambarienė

Linden, N. J.

Sąjungietės šelpia Tremtinius

Gegužės 12 d. įvyko kuopos mėnesinis susirinkimas, kuriame dalyvavo nemažai narių. Iš pranešimų pasirodė, kad ruošto tremtinių naudai vakaro komisija gerai veikė. Pelno padaryta apie \$50. Jau pasiūsta 10 siuntinių. Daugiausiai pasidarbavo: O. Aitutienė, V. Biliūtė, K. Šukienė, A. Krutulienė, H. Suzevičiūtė, S. Strazdienė ir I. Bundonienė.

Iš kuopos išdo paskirta \$10 našlei tremtyje gyvenančiai su maža dukrele. Jai pasiūstas šalpos siuntinys.

Motinos Diena mūs kuopoj gražiai buvo paminėta. Labai linksma buvo matyti sykiu dalyvaujant ir toliau gy-

venančias sąjungietes: J. Stenienę, Z. Zupkienę, O. Mikšienę.

Buvo susirgus veikėja A. Kimzelienė, bet, ačiū Dievui, grįžo į sveikatą.

Kuopon įsirašė viena nauja narė—A. Česnavičiūtė. *Koresp.*

Detroit, Mich.

Iš 54-tos Kuopos Veikimo

Gegužės 9 d. iškilmingai paminėta Motinos Diena. Narės skaitlingai dalyvavo šv. Komunijoj prisimindamos savo gyvas ar jau mirusias motinas.

Per pamokslą kun. J. Čižauskas pasveikino motinas ragindamas melstis į dangiškąją Motiną ir prašyti Jos užtarymo.

Po visam bendrus pusryčius paruošė šeimininkės: A. Jacobs, J. Šamulienė, M. Corper, O. Baunienė. Taipgi prisidėjo aukomis: V. Petrauskienė, M. Rufus, V. Čepelonytė, H. Čepelonienė, M. Marzolino, A. Zabalavičienė. Aukotojoms ir šeimininkėms nuoširdžiausias dėkui.

Po pusryčių įvyko susirinkimas. Aptarus visus senus ir nebaigtus reikalus, nutarta suruošti išvažiavimą kur nors prie ežero. Čia pat geros širdies sąjungietė E. Paurazienė pakvietė į jos vietovę kaip tik prie ežero. Išvažiavimas bus privatus, tik sąjungietėms ir jų šeimoms.

Dėl silpnos sveikatos kuopos nenuilstanti veikėja ir raštininkė R. Walls turėjo atsisakyti nuo pareigų. Jos vietoj raštininkauti apsiėmė M. Cooper. R. Walls linkime kuogreičiausiai pasveikti, o M. Cooper sveikiname ir linkime pasisekimo.

Apgailestaujame, kad dar serga O.

Tulauskienė ir O. Škulienė. Abiems įteikta po dovaną su linkėjimais kuogičiausiai pasveikti.

Mirus a.a. Leonui Širvaičiui, jo dukteriai Monikai Banionienei reiškiamė nuoširdžią užuojautą. Taipgi ir Uršulei Karnagienei netekus savo mylimo vyro a. a. Kazimiero. M.M.K.

father and mother to her son and three daughters as her husband had preceded her in death about two and one-half years before. She was a true and loyal member coming to our chapter from the 72nd chapter.

"May God have mercy on her soul" is the prayer of all her friends.

Detroit, Mich.

OUR SIMPATHY

May we, the 64th chapter Detroit, Michigan, extend our sincere sympathy to the family of the late Victoria Brazaitis who passed on to her eternal reward May 8th, 1948 after a long, lingering illness. She was both

NORI SUSIRAŠINĖTI

Du studentai lietuviai Vokietijoje nori susirašinėti su Amerikos Lietuvaitėmis.

Prašome rašyti lietuviškai arba angliškai šiuo adresu:

Viktoras Lapėnas,
Lamontstr. 21, Munchen 27,
Germany—Bavaria, US Zone.

Pažangioji šeimininkė

KIAUŠINIŲ IR SARDINKŲ SENDVIČIAI

Imti šių dalykų:

Keturis kietai virtus kiaušinius, vieną keturių uncijų dėžutę sardinkų, du šaukštus miltų, vieną svogūną, du šaukštus citrinos sunkos, vieną mažą žalią pipirą, vieną puoduką tomeičių sunkos ir penkias riekutes ruginės duonos.

Nuplovus ir išėmus sėklas iš žalio pipiro, reikia jį sykiu su svogūnu smulkiai sukapoti. Paskui sudėti sutrupintas sardinkas, sutrintus kiaušinius ir įpilti citrinos sunką. Viską gerai išmaišyti ir sudėti ant riekelių duonos.

Kitame inde sumaišyk miltus su tomeičių sunka ir užkaitus ant ugnies virink iki pradės tirštėti. Nuėmus nuo ugnies užpilk tą sunką ant duonos riekelių su mišiniu ir duok karštą valgyti.

KEPENŲ KUKULIKAI (DUMPLINGS)

Imti:

2 kiaušinius, pusę svaro kepenų, 2 puodukus tomeičių sunkos, 3 šaukštus pieno, pusę šaukštuko druskos, 6 riekutes baltos duonos ir 2 šaukštus riebalų (gerai yra turėti nuo lašiniųų).

Nupirkus kepenis gerai nulupinėti plėves ir gyslas, kad nei kiek neliktų. Jei turi šaldytuvą, įdėk ir sušaldyk. Po to perleisk per malamą mašinukę kepenis ir svogūną. Supiaustyk duoną mažais gabalėliais ir užpilk pienu. Dėk prie sumaltos mėsos. Ištirpyk riebalus ir supilk prie visko. Įmaišyk kiaušinius. Supilk tomeičių sunką į keptuvę, gerai užkaitink. Sudaryk mėsą mažais kukuliais ir dėk į karštą tomeičių sunką, gerai uždenk ir šutink iki mėsos bus gatava. Šutinant bent kartą apversk.

AVIENA SU KOPŪSTAIS

Dėjimas: kopūsto galva, aviena, druska, pipirai, bulvės, lašiniai ir šaukštas miltų.

Valgi gaminti sekančiai: kopūsto galvą suardyti atskirais lapais, pašalinti kietąsias dalis, numazgoti ir perpilti karštu vandeniu. Avieną supiaustyti smulkiais gabalėliais, bulves nukutusias taipgi supiaustyti ripkutėmis. Dabar į indą dėti eilėmis: kopūstų lapus, mėsą ir bulves. Sudėjus vandens užpilti tiek, kad vos apsemtų. Įkišus į pečių troškinti pusantros valandos. Baigiant mėsai šusti, užpilti paspirgintais lašiniais. Jei puode liko neišgaravusio vandens, jį sutirštinti įmaišant šaukštą miltų. Jei vandens pilama nedaug, jis beveik iššunta ir tuomet miltų nereikia vartoti.

ŽALIŲ KOPŪSTŲ "RELISH"

Du ir pusę puodukų smulkiai sušekuotų (sukapotų) žalių kopūstų, vieną smulkiai supiaustytą svogūną, pusę puoduko smulkiai supiaustytų salerų, vieną šaukštuką salerų druskos, pusę šaukštuko "mustard seed," vieną ketvirtadalį puoduko cukraus ir vieną ketvirtadalį puoduko uksuso (vinegar) sumaišyti ir atšaldyti prieš duosiant į stalą. Šis "relish" tinka prie bet kurios mėsos. Be to, yra maistingas.

Naudinga Žinoti

Verdant daržoves reikia kuo mažiau siai vartoti vandens. Vieni daržovių vitaminai vandenyje ištirpsta, o kiti verdant išgaruoja. Ir susidariusį iš daržovių vandenį nereikia sunaikinti, bet sunaudoti sriubai ar padažui, nes jame randasi labai daug maistingų dalių.

Perkant burokus, ypatingai jaunus, reikia pirkti su lapais, kuriuose randasi labai daug maistingų dalių; daugiau net nei pačiame buroke. Burokų lapai yra skanūs ir lengva juos kaip pagaminti. Burokų lapų sriuba taipgi yra labai skani ir sveika.

★

Norint poperuoti namo sienas, kurios prieš tai buvo dažytos žibanciuoju dažu (glossy paint), kad poperis laikytusi, reikia pirmiausiai sienas nutrinti "smėlio poperiu" (sand paper), o paskui padarius mišinį iš sal soda ir vandens sienas nuplauti.

★

Jei šaldytuvo uždarytos durys, kur jos prisiglaudžia prie sienos, neišlaiko lakšto poperos, reikia jas taisyti. Kitaip bus eikvojama šaldytuvo energija šalčiui gaminti.

★

Norint išardyti salotų galvutę, nesulaužant lapų, reikia peiliu išpiauti visą kotą ir pakišus po kranu šalto vandens palengva ardyti galvutę. Kai kada rezultatai būna tokie, kad nei vienas lapas nesutrūksta.

★

Prieš klosiant ant grindų naują linoleum, pirmiausiai reikia jį gerokai apšildytam kambaryje išvynioti ir palaikyti per naktį. Po tokio "treatment'o" linoleum ilgiau laikysis nuo sutrūkimo.

★

Įvairūs padažai (sauces) pajvairina valgius, juos padaro labiau patrauklius ir žymiai padeda viduriams tą maistą virškinti.

★

A delightful variation for cinnamon toast is to use part nutmeg along the cinnamon sugar and butter spread.